

Közlekedésbiztonsági Szervezet

ZÁRÓJELENTÉS

188/2005

minősítés: légiközlekedési baleset

hely: Matkópuszta repülőtér,
N 46°48,8' E 019°39,9'

idő: 2005. augusztus 9., 18 óra 18 perc (LT)

típus, lajstromjel: LAK-17A
S5-3117

A szakmai vizsgálat célja légiközlekedési baleset és a repülőesemény okának, körülményeinek feltárása és a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges szakmai intézkedések kezdeményezése, valamint javaslatok megtétele. A szakmai vizsgálatnak semmilyen formában nem célja a vétkesség vagy a felelősség vizsgálata és megállapítása.

Az eset összefoglalása:

Az esemény kategóriája:	légiközlekedési baleset (ACCID)
A légi jármű gyártója:	SPORTINE AVIACIJA, Litvánia
típusa:	LAK-17A
lajstromjele:	S5-3114
A légi jármű tulajdonosa:	magánszemély
üzembentartója:	magánszemély
A baleset napja és időpontja (UTC):	2005. augusztus 9., 18 óra 18 perc (LT)
helye:	Matkópuszta repülőtér N 46°48,8' E 019°39,9'
A baleset kapcsán súlyosan sérültek száma:	0
A légi jármű rongálódásának mértéke:	súlyosan károsodott (seriously damaged)
Lajstromozó állam:	Szlovénia
A gyártást felügyelő hatóság:	Litván Légiközlekedési Hatóság
A baleset helyszíne alapján illetékes kivizsgáló szervezet:	Polgári Légiközlekedés Biztonsági Szervezet (PoLéBiSz), 2006. január 1-étől a jogutód: Közlekedésbiztonsági Szervezet (KBSZ).

Az eset összefoglaló áttekintése:

Végsiklását végző versenyrepülő vitorlázó repülőgép rövidre jött, terepre szállt és jelentősen károsodott.

A vizsgálat adatai:

A baleset a versenyrepülő üzem szolgálata észlelte és a verseny igazgatója közvetlenül az eset bekövetkeztét követően értesítette a PoLéBiSz, a magyar Polgári Légiközlekedési Hatóság (PLH), valamint a Kecskeméti Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztály baleseti ügyeletét. A PoLéBiSz igazgatója az eset vizsgálatára szakmai bizottságot (a továbbiakban: KSzB) alakított és küldött ki, melynek:

elnöke: dr. Ordódy Márton   kivizsgáló, elemző
tagja: Farkas Attila   helyszínelő technikus.

A KSzB az eset napján 18 óra 00 perckor érkezett a helyszínre, ahol a helyszínt és a roncsot megvizsgálta, fényképfelvételeket készített, a verseny rendezőit meghallgatta és a pilótától nyilatkozatot kért.

2005. június 14-én a PoLéBiSz igazgatója telefaxon, "Notification" megküldése révén tájékoztatta az esetről a Szlovén Szállítási és Közlekedési Minisztérium Polgári Légiközlekedési Hatóságát, aki nem tartott igényt arra, hogy a PoLéBiSz által végzett kivizsgálásban részt vegyen.

A fent felsorolt dokumentumok és meghallgatások alapján zárójelentés-tervezet készült, melyet a PoLéBiSz igazgatója - észrevételek megtétele céljából - rendeletben meghatározott érintettek számára megküldött. Mivel észrevétel az ugyanazon rendeletben meghatározott határidőn belül nem érkezett, ezért jelen zárójelentés a tervezet tartalmát érdemi változtatás nélkül közli.

1. Ténybeli információk

A repülés lefolyása:

Leszálláshoz készülve a pilóta érezte, hogy nem éri el a repülőteret és úgy döntött, hogy egy szántóföldre száll le. A repülőgép bal szárnyvégével érintette a talajt, bepördült és egy árokban állt meg. Mindkét szárnyvég tört és sérült a törzs is. A pilóta sértetlen maradt.

1.2. Személyi sérülések

Sérülések	Személyzet	Utások	Egyéb személyek
Halálos	0	0	0
Súlyos	0	0	0
Kisebb/semmilyen	1	0	0

1.3. A légi jármű rongálódása

Mindkét szárnyvég tört és sérült a törzs is.

1.4. Egyéb kár

Egyéb kárról a KSzB nem szerzett tudomást.

1.5. A személyzet adatai

A légi jármű parancsnoka:

Kora, neme:	53 éves, férfi
Szakszolgálati engedélye érvényessége	
Szakmai:	2007. július 4.
Egészségügyi	2006. június 30.
Képesítései:	vitórlázó pilóta
Jogosításai:	oktató, műszerrepülő
Repült ideje/felszállások száma:	
Összesen:	1445 óra 34 perc
Utolsó 12 hónapban	145 felszállás/193 óra 41 perc
Utolsó harminc napban	25 felszállás/8 óra 26 perc

1.6. A légi jármű adatai

A légi jármű adatai az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.7. Meteorológiai adatok

Szélereősség: 1-2m/s, látástávolság > 10 km, felhőzet: 4/8 Cu 1700 méteren.
Az időjárási körülmények az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.8. Navigációs berendezések.

A navigációs berendezések az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.9. Összeköttetés.

A kommunikációs berendezések az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.10. Repülőtéri adatok

Az esetben érintett repülőtérenk érvényes működési engedélye volt. A repülőtér paraméterei az esemény bekövetkezésére nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges. A kiválasztott terepet árok keresztezte, ezért az nem felelt meg a terepreszállás követelményeinek,

1.11. Légijármű adatrögzítők.

A légijárművön LX-700 navigációs adatrögzítő rendszer volt. Az érintett légijármű típusra és feladathoz adatrögzítő nincs is előírva.

1.12. A roncsra és a becsapódásra vonatkozó adatok.

A légijármű az 1.3. pont szerinti rongálódásokat szenvedte el. A helyszíni szemle során a földetérés előtti meghibásodásra utaló nyom nem volt felfedezhető.

1.13. Az orvosi és az igazságügyi-orvosszakértői vizsgálatok adatai

A légijármű személyzete a feladat megkezdése előtt érvényes egészségi alkalmassággal rendelkezett. A személyzet repülés előtti és közbeni pszichofizikai állapotáról adatok nem állnak rendelkezésre.

1.14. Tűz

Az eset kapcsán tűz nem keletkezett.

1.15. A túlélés lehetősége

Az eset során életveszély nem alakult ki.

1.16. Próbák és kísérletek

A vizsgálat során próbákat és kísérleteket a KSzB nem végeztetett.

1.17. A szervek jellemzése

Az érintett szervezetek jellemzői az eset bekövetkezésére nem voltak hatással, ezért azok elemzése nem történt meg.

1.18. Kiegészítő adatok

A KSzB a fenti tényadatokon kívül következtetések levonása és biztonsági ajánlások megtétele szempontjából egyéb körülményt nem tart lényegesnek, ezért további adatokat nem indokolt ismertetni.

1.19. Hasznos vagy hatékony kivizsgálási módszerek

A kivizsgálás során újabb módszerek alkalmazására nem volt szükség.

2. Elemzés

Vitorlázó versenyrepüléseken - a lehető legnagyobb átlagsebesség elérése érdekében - a végsiklás adatait egy optimum-számítás határozza meg. Az optimumot elvétele, illetve az optimumon felül kevés tartalékot meghagyva az ún. "rövidre jövetel" bekövetkezhet és ekkor a kényszerű terepre szállás elkerülhetetlen. A kényszerhelyzet idejében történt felismerésekor megfelelő leszálló-terep nagy valószínűséggel kiválasztható.

A vizsgált esetben a pilóta kényszerhelyzetbe került, a helyzetet későn ismerte fel és nem maradt lehetősége megfelelő leszálló terep kiválasztására.

3. Következtetések

A vizsgált baleset a vitorlázó versenyrepülés gyakori velejárója. A terepre szállásból eredő balesetek bekövetkezének gyakorisága csökkenthető a nevezési feltételek szigorításával.

4. Biztonsági ajánlások

A KSzB nem talált olyan körülményt, ami biztonsági ajánlás kiadását indokolná.

Budapest, 2006. március 09.

dr. Ordódy Márton
KSzB elnök

Farkas Attia
KSzB tag